

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä marraskuuta 2013 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta (HE 182/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- liikenneneuvos Seppo Öörni, liikenne- ja viestintäministeriö
- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, Tietosuojavaltuutetun toimisto
- yksikön päällikkö Juuso Kummala, Liikennevirasto
- yksikön päällikkö Kaisa Sainio, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- toiminnanjohtaja Sampo Hietanen, Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta. Laissa säädettäisiin sähköisten tietullien keräämisjärjestelmien teknisistä vaatimuksista ja eurooppalaisesta sähköisestä tietullipalvelusta. Lailla pantaisiin täytäntöön eurooppalaisen sähköisen tietullipalvelun ja sen teknisten osien

määrittelystä tehty Euroopan komission päätös. Nykyinen sähköisten tienkäyttömaksujen keräämisjärjestelmistä annettu laki esitetään kumottavaksi. Lain säännökset sisällytettäisiin pienin teknisluonteisin mukautuksin uuteen lakiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Liikenne- ja viestintävaliokunta korostaa, että käsiteltävänä oleva lakiehdotus ja komission ns. EETS-päätös (komission päätös 2009/750/EY) eivät käsittele kansallista tiemaksupolitiikkaa, vaan ainoastaan sähköisten tietullien keräämistä. Yhteentoimivuusdirektiivi (2004/52/EY)

ja EETS-päätös eivät edellytä sähköisten tietullijärjestelmien käyttöönottamista, vaan jäsenvaltiot päättävät itse tietullien käyttöönotosta sekä maksujen rakenteesta ja suuruudesta. Lakiehdotuksessa ei myöskään velvoiteta ottamaan käyttöön sähköisiä tietulleja.

Valiokunta korostaa myös, että EETS-järjestelmän käyttöönotto on tienkäyttäjien ja etenkin

Eurooppaan tavaraa kuljettavien ja siellä liikkujien kannalta hyvä asia, sillä se helpottaa käytännössä merkittävästi tiemaksujen maksamista. EETS-järjestelmän takaama tekninen yhteensovitus koko Euroopan alueella takaa myös ohjelmisto- ja laitevalmistajille Euroopan laajuiset markkinat. Valiokunta korostaa, että myös kotimaisten korkean teknologian ohjelmisto- ja laitevalmistajien tulisi nähdä EETS-järjestelmä merkittävänä kaupallisena mahdollisuutena.

Valiokunta painottaa, että tällä lakiehdotuksella vain implementoidaan komission EETS-päätös. Tässä lakiehdotuksessa ei ole mahdollista, eikä mielekäästäkään ennakoida laajemmin kaikkia niitä kysymyksiä ja lainsäädäntötarpeita, joita tietullien tai -maksujen käyttöönotosta myöhemmässä vaiheessa voisi aiheutua. Niistä säädetään erikseen mahdollista tiemaksujärjestelmää ja sen käyttöönottoa suunniteltaessa.

Liikenne- ja viestintävaliokunta toteaa, että lakiehdotuksen 1 §:n mukaan tämän lain mukaiseen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999) ja paikkatietojen käsittelyyn sähköisen viestinnän tietosuojalakia (516/2004), ellei tästä laista muuta johdu. Valiokunta pitää tiemaksujärjestelmiin liittyviä yksityisyyden suojaa koskevia kysymyksiä, kuten

mahdollista käyttäjien suostumuksen tarvetta, erittäin olennaisina kysymyksinä, jotka tulee jatkossa ottaa huomioon keskeisinä kysymyksinä kansallisissa tiemaksujärjestelmiä koskevissa ratkaisuissa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että mahdollisen tulevan tiemaksujärjestelmän varalta henkilötietojen käsittelyyn ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat selvitetään perusteellisesti.

Ehdotetulla lailla kumotaan sähköisten tienkäyttömaksujen keräämisjärjestelmistä annettu laki (995/2006). Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella lakiehdotusta kokonaisuudessaan tarkoituksenmukaisena päivityksenä, jolla kansallinen lainsäädäntö saadaan vastaamaan EETS-päätöksen ja yhteentoimivuusdirektiivin asettamia velvoitteita. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kalle Jokinen /kok
vpj. Osmo Kokko /ps
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Markku Eestilä /kok
Ari Jalonen /ps
Jukka Kopra /kok
Merja Kuusisto /sd

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /kok
Eila Tiainen /vas
Ari Torniainen /kesk
Reijo Tossavainen /ps
Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.